

OČ JDE

Radioaktivní mračna na obzoru

V dohledné době přidají americké jaderné zkoušky další dávku osudného radiaktivního odpadu do ovzduší země. Americký prezident rozhodl, že jeho stát obnoví atmosférické výbuchy atomických náloží.

Pozadí tohoto rozhodnutí nejlépe osvětlí prohlášení britské vlády v parlamentní rozpravě o britském zbrojním programu. Odůvodňuje rozhodnutí podržet vlastní atomické zbraně, britský vládní mluvčí prohlásil, že v současné době mají Spojené státy dostatečné prostředky, aby smazaly se země Sovětský svaz, zatím co Sovětský svaz není dost silný, aby zničil Spojené státy. V dohledné budoucnosti však Sovětský svaz této kapacity dosáhne.

Toto oficiální prohlášení je založeno na závěrech, které západní mocnosti vyvodily ze zpráv a rozborů výsledků serie atomických pokusů, které Sovětský svaz provedl na podzim minulého roku. Analýzy atomického odpadu, fotografie výbuchů, pořízené západními letadly a ponorkami, zprávy výzvědných služeb a propočty atomických vědců zjistily, že Sovětský svaz využil nekontrolovaného moratoria atomických zkoušek, které přijala Eisenhowerova vláda a v kterém pokračovala vláda Kennedyho, aby dohnal Spojené státy v atomické technologii nebo aspoň velmi zkrátit jejich náskok. Zejména bylo zjištěno, že Sovětský svaz také objevil cestu, jak podstatně zmenšit mrtvou váhu jaderných náloží, a tím si otevřel cestu k výrobě stomegatonových bomb, jimiž Chruščov vyhrožoval světu.

Tento vývoj nebyl ve Spojených státech tajemstvím. Řada vedoucích činitelů v atomickém výzkumu varovala po dlouhou dobu, že Sovětský svaz používá nekontrolovaného moratoria na atomické zkoušky k tomu, aby Spojené státy připravil o jejich náskok. Několik měsíců před volbami žádal newyorský guvernér Rockefeller, aby USA obnovily zkoušky atomických zbraní. Místopředseda Nixon ve volbách slíboval, že v případě svého zvolení prezidentem dá příkaz k obnovení atomických pokusů, neustoupí-li SSSR při ženevských jednáních od požadavku veta v kontrolní komisi, která měla dozírat na dodržování závazku nekonat pokusy s jadernými výbušninami. President Kennedy měl po nastoupení úřadu bezpečné zprávy, že Sověty jsou připraveny a odhodlány provádět nové zkoušky a že použijí rozhovorů v Ženevě jen k tomu, aby mohly svěst odpovědnost na Spojené státy. Rozhodl se přesto pokračovat v rozhovorech a jednáních a dodržovat moratorium, aby ukázal celému světu, a zejména neutrálním státům a neutralistům, kdo je vinen obnovou závadů v atomickém zbrojení.

Trpělivost a houževnatost USA skutečně donutila SSSR,

aby ukázal před celým světem svou věrolomnost a bezohlednost. Nezdá se však, že tento důkaz změnil mnoho na stanovisku neutralistů. Indie, jejich hlavní mluvčí, ještě během sovětských výbuchů vyslovila politování nad sovětským počínáním, ale týmž dechem se dožadovala, aby Spojené státy uzavřely se SSSR dohodu o zastavení zkoušek bez jakýchkoliv kontrol. Většina neutrálních států, vedená jen strachem z následků atomických pokusů, zaujala postoj podobný bez ohledu na to, či vinou atomické zbrojení bylo obnoveno.

Ze situace, do které je dostal úspěch sovětských pokusů, vyvodily Spojené státy důsledek, že musí zahájit své vlastní zkoušky. Nejprve se omezily na podzemní výbuchy, ale jak se scházela data o výsledcích sovětských pokusů, vzrůstal i tlak na obnovení atmosférických pokusů aspoň pro nálože na protiraketové střely a pro obávanou neutronovou bombu, kterou americké noviny přezdíly na "smrtící paprsky".

I poté, co rozhodl kladně o amerických pokusech s jadernými zbraněmi, a přes výhody, kterých SSSR získal svými posledními zkouškami, se prezident Kennedy rozhodl nabídnout Sovětskému svazu, že se Spojené státy vzdají chystaných zkoušek, svolí-li Sověty k spolehlivé vzájemné kontrole. Z této nabídky vzešly nové ženevské rozhovory, ve kterých se SSSR ukázal ještě neústupnějším než dříve. Nejen odmítl jakoukoliv účinnou kontrolu na svém území, ale současně pohrozil, že na americké pokusy s jadernými zbraněmi odpoví novou serií svých vlastních výbuchů. Tato hrozba tak zastránila většinu neutrální, že ihned vyvinuli nový tlak na Spojené státy. Poněvadž od SSSR se kompromis čekat nedá, musí — dle logiky těchto neutrálů — ustoupit Spojené státy, aby bylo zabráněno novému zamoření ovzduší jedovatými látkami radioaktivního odpadu.

Ovšem cesta ze začarovaného kruhu závodů v atomickém zbrojení není tak jednoduchá — aspoň ne potud, pokud na světě zůstanou národy, které odmítají spáchat sebevraždu tím, že dovolí Sovětskému svazu ovládnout svět převahou atomické výzbroje, jen aby se uvarovaly hroživého růstu radioaktivního odpadu z atomických výbuchů.

Poslední sovětské pokusy zamořily ovzduší víc než všechny předcházející výbuchy dohromady. Jakkoli americká vláda ujišťuje, že učiní všechna opatření, aby radioaktivní odpad byl co nejmenší, nelze mít pochybností o jeho růstu a škodlivosti. Odvetné výbuchy SSSR budou mít zřejmě za následek další pokusy americké — a množství smrtících látek v potravinách a lidských tělech bude růst nezadržitelně po další desetiletí.

Očividně existuje jen jedna reálná cesta k trvalému řešení této otázky: spolehlivě kontrolované zastavení ato-

mických pokusů. Bez významného tlaku zevnitř k tomu SSSR nepřivolí a bude nadále ohrožovat a poškozovat zdraví a život lidstva. Vedení KS SS snad počítá s tím, že odhodlanost svobodného světa k obraně oslábne, až se začnou projevovat v rozsáhlejší míře následky zamorenění atmosféry radioaktivními jedy v radikálním růstu rakoviny a znetvoření novorozenců dětí. Pak ale už bude pozdě — i pro Sovětský svaz samotný. Protože proti nemocem a smrti z radioaktivní otravy nebude moci ochránit ani obyvatelstvo ani budoucí generace vlastní.

ZE STUDENÉ VÁLKY

Klíčící budoucnost

Rovnováha sil ve světě zůstala v posledních měsících celkem nezměněna. Komunistický svět procházel svou krizí politickou — důsledek roztržky mezi vedením KS SS a KS Číny, hospodářskou — důsledek chybné zemědělské politiky, která vyvolala hladomor v asijských oblastech, pokles výnosu v Evropě a hlad na Kubě, a mravní. V Polsku a Československu byl zaznamenán prudký pokles porodů jako důsledek masového umělého přerušování těhotenství. Polská oficiální statistika uvádí počet jednoho miliónu oficiálně zaznamenaných potratů za rok, a dodává, že skutečná cifra je nepochybně vyšší. Z československé statistiky vysvítá, že každé třetí počaté dítě je usmrceno před narozením; ale dozrává se, že počet statisticky nezachycených případů je nepochybně vysoký. Vinu na této situaci má nesporně režim: 64% dotázaných žen udávalo jako důvod přímo či nepřímo nedostatek bytů — v době, kdy režim vydává miliardy na prestižní průmyslové a jiné stavby v Africe! V Maďarsku bylo v minulém roce 18.3% úmrtí zaviněno alkoholismem, který je nejvyšší na z kolektivizovaném venkově.

Jestliže svobodný svět nedovede využít těchto slabostí a stále rostoucí vojenské síly USA, je to především vinou tápavé americké zahraniční politiky, kterou berlínský dopisovatel britských novin charakterizoval jako "přátelská k neutrálním, neutralistická vůči nepřátelům a nepřátelská vůči přátelům". Přes minulé zkušenosti pokračují Spojené státy v úsilí získat přízeň neutrální i za cenu obětování důležitých a oprávněných zájmů svých spojenců. Největší ránu utrpěla tato politika v minulých měsících v Indii, kde se ve volbách stal nejdůležitějším politickým činitelem zavilý nepřítel Západu a Spojených států a autor přepadu portugalských území v Indii Krišna Menon. Rovněž v jižní a střední Americe se americká zahraniční politika setkala s neúspěchem. Žádný z latinsko-amerických států neprovedl sociální a hospodářské reformy, na které Spojené státy naléhaly, když před rokem vyhlásily plán "Spojencství pro prokrok" — ale všechny předložily požadavky na další miliony dolarů pomoci. V Brazílii je téměř bezvládná a hospodářská situace se horší každým týdnem. V Argentině kandidáti spojené fronty perónských fašistů a komunistů získali vysoké procento hlasů, což vedlo k sesazení presidenta Frondiziho, jehož politické chyby tento vývoj zavinily. Jedině nehorázností Castrova režimu způsobily, že jeho vliv v jiho- a středoamerických státech radikálně klesl.

Zatím na druhém konci světa, v Asii, nově samostatné národy hledají a nalézají každý svou vlastní cestu ke svobodě a hospodářskému pokroku. Systém politických stran, přenesený tam z Evropy a kombinovaný s místním feudalismem, selhal téměř všude: vyústil v nepředstavitel-

nou korupci, rozkrádání národního jmění a nezájem na řádném chodu státu. Jedním z prvních států, který — pod tlakem USA — začal v tomto směru dávat své věci do pořádku, byl Laos; ale konsolidace situace a růst životní úrovně vyprovokoval vystupňování komunistické agrese a spolu s ústupností Západu zvrátil celý vývoj. Stejným směrem se probíhaly věci v jižním Vietnamu. Režim presidenta Diema vyhladil feudalismus, odstranil z velké části ty z nejhorších pověr — provedl radikální pozemkovou reformu a za pět let více než zdvojnásobil zemědělskou výrobu, vybudoval školství, vytvořil síť celonárodních organizací jako prostředek k probuzení politického a kulturního zájmu obyvatelstva zejména v džungli obklopených vesnicích, a odstranil nezaměstnanost. V posledních letech zahájila vláda systematické rozšiřování rozlohy orné země mýcením džungle; na nově získané půdě jsou zakládána rýžová pole, patřící pionýrům, usídleným v nových, jednotně stavěných moderních vesnicích seskupených kolem školy, lékárny, nemocnice, pošty a tržnice. I zde úspěch těchto reforem vyvolal zintenzívnění komunistického náporu: kontrast mezi bídou, útlakem a krveprolitím v severním Vietnamu a rychle rostoucí úrovní jižního Vietnamu byl příliš nebezpečný. Jako všude, kde prohrávají, sáhli i zde komunisté ke své poslední zbrani: surovému násilí. Hlavní jejich metodou je přepadnutí izolovaných vesnic v džungli řemeslnými partyzány, vedenými instruktory ze severního Vietnamu. Vesničané jsou nahnáni na náměstí a před jejich očima jsou zavražděni nebo umučeni starosta vesnice a všichni, kdo jsou známi jako přívrženci vlády; pak partyzáni zase uniknou do džungle. Když po úspěchu v Laosu přešly do jižního Vietnamu jednotky severokorejské a snad i čínské na pomoc místním záškodníkům, vynutili si takto komunisté poslušnost celých oblastí v odlehlých krajinách země. Vietnamská armáda prostě nestačila na obsazení a vyčištění nekonečné džungle a na ochranu hranic, přes které infiltrovaly a ustupovaly celé pluky partyzánských i pravidelných vojenských jednotek. Energičká americká technická pomoc a převzetí nových metod obrany proti partyzánské válce zastavily a zvrátily komunistické úspěchy, ale také zpomalily hospodářský, politický a sociální prokrok země.

V Koreji přinesl konec korupce vojenský režim generála Parka. Zahájil strohou politiku střídmosti, vyčistil správní aparát, bojuje proti přepychu a plánuje, že do čtyř let dovede zemi tak daleko, aby mohl zavést demokratické instituce. V Pakistánu prezident Ali Khan oznámil, že vyčistil a zkonsolidoval státní správu natolik, že je možné započít s praktickou výukou národa v demokracii. Nový systém bude začínat místními volbami; zvolení starostové pak budou volit vedení vyšších samosprávných útvarů, až k sněmovně, které bude odpovědná vláda. Ve Filipínách přinesly nápravu volby: nový prezident Diosdado Makapagal zvítězil jako kandidát, slibující očistu státního aparátu a odstranění korupce. Radikální kroky byly učiněny během prvních pěti týdnů nového režimu: sta korupčních státních úředníků bylo propuštěno, dlouhá řada sinekúr zrušena, podniknuty energické kroky k urychlení hospodářské výstavby. A na opačném konci asijského kontinentu, v Persii, nabyly konečně vrchu reformní síly nad spojenectvím fendálů, šovinistů a komunistů, které už čtyřikrát překazilo provedení pozemkové reformy, jež má dát půdu do vlastnictví šestnácti miliónům venkovanů-nevolníků. Nový ministerský předseda

s podporou šachovou začal čistit státní aparát, vyvlastňovat latifundia a přidělovat půdu zemědělským družstvům.

Tak tyto národy se starou kulturou a mladými vůdci, inspirovanými moderními ideály, mají naději, že najdou svou svobodnou a hospodářsky zajištěnou budoucnost, dovede-li je síla svobodného světa zaštitit natolik, aby komunistické násilí tento vývoj nezničilo tak, jak zničilo daleko nadějnější vývoj ke svobodě a sociální spravedlnosti v poválečném Československu.

Člověk Ilja Ehrenburg

Politické kouzelnictví v dnešním Rusku provádí podivné kousky. Ti, kteří přikyvovali a tleskali Stalinovým čistkám a popravám, svádějí dnes vše na Stalina a mlčí o svém podílu na jeho zločinech. Od politiků lze takové úskoky očekávat. Zvykli jsme si spojovat slovo "špinavý" se slovem "politika".

Že však lze obracet na ruby poslání a mravnost spisovatelovu, to objevil Ilja Ehrenburg. Byli jsme již v minulosti svědky znásilnění literatury. Žili literáti, kteří pevně věřili v určitou ideologii a psali o ní, byť i svět ji odsuzoval. Když jejich ideologie byla nařčena a dokonce poražena, věřili v ni nadále a usilovali o její naplnění. Jakkoli špatné byly někdy jejich ideje, dáváme oněm spisovatelům s Voltairem svaté právo v ně věřit. Měli alespoň páteř.

Ne tak Ehrenburg. Jestliže dnes Ehrenburg říká, jak těžko se mu žilo pod Stalinem, chová se jako žena, která prohlašuje své dřívější štěstí manželství za prostituci.

Muž, který hlaholil o štěstí sovětského člověka v Stalinově zemi, tvrdí dnes, že Stalinovu dobu přežil jen proto, že měl náhodou štěstí. Ehrenburg byl oslavovaným autorem a slávu vracel těm, kteří — se Stalinem — mu ji udělili. Oslavoval ty, o nichž věděl, že krutě a nespravedlivě vládnu a škodí dělnictvu. Neřekl ani slovo na obranu obětí a radoval se ze své umělecké nesvobody, máje dosti inteligence, aby poznal, že svobodní spisovatelé jsou utlačováni. Bud' hlahal za Stalina nebo lže za Chruščova. Tak či onak, ukázal, že se umí udržet nad hladinou v literárním moři. Lod', kterou mnohými slovy vytvořil a okrášlil, postrádá však motor, jímž je pravda, a kormidlo, jímž je mravnost spisovatele.

Liga pro sebeurčení národů

V posledních letech se ve světě mnoho mluvilo o sebeurčení koloniálních národů a mnoho se pro ně také udělalo. Na počátku letošního roku se však znova zvedly hlasy proti kolonialismu sovětskému.

V Paříži se právě ustavila *Liga pro sebeurčení národů*. Za hlavní úkol si určila hledat způsob, jakým prosadit právo národů ve střední a východní Evropě na sebeurčení a jakým zaručit jejich úplnou politickou nezávislost. Jde jí o osvobození střední a východní Evropy jak od domácí komunistické diktatury tak od nadvlády Sovětského svazu. Prostředky, kterých bude používat, jsou resoluce, dopisy a telegramy vládám a politickým činitelům, tiskové konference, veřejné projevy — všechno, čím se dá ovlivnit jak veřejné mínění tak zejména politika svobodného světa vůči Sovětskému svazu a jeho komunistickým místodržitelům ve střední a východní Evropě.

Presidentem této nové ligy je Maurice Schumann, předseda zahraničně-politické komise francouzského Národ-

ního shromáždění a osvědčený přítel Čechoslováků. V těchto dnech se z jeho podnětu ustavují ve všech demokratických státech místní výbory Ligy. Každý výbor bude sestávat z dvanácti poslanců. Úkolem těchto výborů bude uplatňovat program Ligy v oblasti jejich působnosti. Tento oživený a organisovaný zájem volených zástupců svobodného světa o osud lidu za železnou oponou je velkým povzbuzením pro všechny, kdo po léta bojují o svobodu porobených národů.

Rezoluce o vítězství

předložená sněmovně Spojených států poslancem z Indiany Donaldem C. Bruceem.

Ježto četná zjištění, resoluce a rozsudky v právním řádu Spojených států, v presidentských prohlášeních a ve smlouvách, jež zavazují Spojené státy, prohlašují, že světové komunistické hnutí sleduje stále tentýž cíl, ovládnutí světa, a prokazuje jasný úmysl přivést lidstvo pod svoji despoticou nadvládu; a

ježto světové komunistické hnutí bez ohledu na národnost nerepresentuje ani ruský lid ani jiný lid pod svou totalitní kontrolou, nýbrž v rozporu s jejich oprávněnými aspiracemi podřazuje jejich země a bohatství své světové kampani jako průmyslovou a vojenskou základnu; a

ježto světové komunistické hnutí operuje na všech polích lidské aktivity, používajíc všeho možného nátlaku — ideologického, psychologického, hospodářského, vojenského, atd. — aby dosáhlo více vlivu a nakonec úplné kontroly nad každou lidskou myšlenkou, touhou, a hnutím v národech, kterých se zmocní svou podvatratnou činností, ježto Spojené státy americké podnikly řadu kroků, včetně ozbrojeného odporu, na obranu proti světové agresi světového komunistického hnutí jak v cizích zemích tak uvnitř našich vlastních hranic;

ježto tyto kroky, jež daly výraz odhodlání postavit se proti jednotlivým výstřelkům tohoto útoku, ve svém souhrnu nestačí na to, aby mohly čelit stavu nepřátelství, vyhlášenému dogmaticky a prakticky prováděnému světovým komunistickým hnutím; a

ježto podstata této hrozby si vyžaduje plného vypětí vůle amerického lidu proti nepřátelské zarputilosti nepřitele, a činí nutným použití jednotné světové politiky na obranu a porážku rozvětvených a koordinovaných sil světového komunistického hnutí na každé frontě, budiž stanoveno senátem a sněmovnou Spojených států shromážděných v kongresu,

Že země je ve válečném stavu, a že, ježto je nadále nenesitelné, aby světové komunistické hnutí vnucovalo lidstvu v celém světě útok, provázený hrubostmi a násilím, a ježto je třeba zajistit mír a bezpečnost této zemi a rodině národů, a uskutečnit naděje, vyjádřené zákony, na svobodu národů, porobených komunisty,

je a bude nezměnitelnou vůlí lidu Spojených států amerických a neotřesným cílem jejich vlády dosáhnouti plného vítězství nad světovým hnutím komunismu, at' už pracuje pod jakýmkoli jménem, v jakýchkoli stranách a sekcích.

Vyzýváme k podobné akci k tomuto velikému cíli všechny nezávislé národy a pokorně prosíme všemohoucího Boha o sílu a vedení. Budiž dále stanoveno, že President připraví kongresu ke schválení program k dosažení tohoto konečného vítězství.

Afrika a komunismus

Sovětský zájem o černou Afriku je poměrně nedávného data, avšak je to zájem po praktické stránce dobře připravený. Dříve než anglické a francouzské kolonie začaly nabývat samostatnost, Sovětský svaz měl velmi početnou misi v Habeši, která zkoumala terén a chystala půdu. Ghana otevřela Sovětům dvěře v roce 1957 a o rok později se usadili v bývalé francouzské Guineji a nato ve francouzském Sudanu — Mali. Na veřejnost jde o hospodářskou a technickou pomoc sovětského bloku — a Sověty pečlivě dbají, aby Československo, východní Německo a jiní satelitní zaplatili svůj podíl na komunistické expansi. Ve skutečnosti však Sověty hledí co nejrychleji dohonit, co jim v minulosti znemožnily Francie a Anglie a také prozřetelnost afrických nacionalistických vůdců: připravit generaci komunistických místodržitelů, kteří by nahradili dnešní vládnoucí skupiny. V bývalém belgickém Kongu a v Guineji se poněkud unáhli a proto nyní znova pozvolna nabírají dech. Zepřísahají se loyaltou k dnešním režimistům a zároveň vozí "studenty" do Moskvy, Prahy a jiných středisek, kde se cvičí budoucí komunističtí agitátoři, rozvrtníci a vládcové.

Theoreticky vysvětlují sovětské komunisty svůj postoj k Africe takto:

Konec kolonialismu byl v mnoha afrických zemích pouze fiktivní. Nové státy dostaly politickou nezávislost a křeslo ve Spojených národech, avšak jejich hospodářství je nadále zcela závislé na hospodářství bývalých kolonizátorů. Tak zvaná hospodářská pomoc Francie a Anglie je pro Sověty jen novou formou vykořisťování — neokolonialismu. Sovětská pomoc je ovšem nezištná, bratrská a osvobozující.

Jediné východisko z neokolonialismu vidí sovětské rádcové v industrialisaci, řízené státem. S tím by z jiných důvodů, než jaké uvádějí Sověty, souhlasili všichni afričtí nekomunisté. I oni vědí, že k hospodářskému rozkvětu, nikoliv proti fiktivnímu neokolonialismu, potřebují průmysl a že v nevyvinutých zemích stát musí na sebe vzít jak iniciativu tak i hlavní břemeno industrialisace. Proto hledají svou "africkou cestu socialismu".

Zde se však srážejí se sovětskými zájmy, jimž africký socialismus bude největší překážkou v expansi na černém kontinentě. Proto se jej Sověty snaží ještě před pokusem o jeho uplantění podvrátit a zničit a nahradit jej svým stereotypním pojmem s tím praktickým důsledkem, že Afrika by se stala komunistickou državou Sovětského svazu.

Afričtí socialisté vidí v tradičním komunálním vlastnictví půdy základ afrického socialismu. Kromě toho je jejich domorodá společnost v podstatě beztřídní a proto třídní boj — klíč ke komunismu — jim nepřichází na mysl. Konečně stát již na sebe vzal zodpovědnost za hospodářské plánování a hospodářský vývoj a žádná další "diktatura" se jim nezdá nezbytnou; zejména ne diktatura,

kteřá by zničila africkou tradici hodnot, k nimž jsou všichni velmi úzce připoutáni.

Proti tomu jim sovětské komunisty namítají:

Tradiční zemědělská společenství je třeba zničit a nahradit kolchozy. V Rusku vesnice prošla krátkým obdobím soukromého vlastnictví, ale to je možno přeskočit, když se komunisty dostanou včas k moci. "Úspěchy" sovětské kolektivisace, jež ani Chruščov nemohl zatajit na posledním zasedání ÚV KSSS, asi africkým vůdcům nedodají chuti k tomu, aby sledovali sovětský vzor. Zatím co v Sovětech si mohou dovolit něco riskovat, v Africe každý selhavší pokus se zemědělstvím znamená hlad a smrt; konečně tak tomu bylo i v Sovětském svazu před třiceti lety.

Dále sovětské theoretikové tvrdí, že africká společnost je klasická třídní společnost předprůmyslová, v níž se už rodí pracující proletariát a národní buržoasie. Zatím prý zájmy proletariátu a buržoasie splývají v boji proti neokolonialismu, ale v blízké budoucnosti musí dojít ke srážce těchto dvou domácích sil. Sověty radí tomuto proletariátu potajmu, aby se ujal moci dříve, než k této srážce dojde. Tento proletariát jsou pro ně ovšem malé skupiny nespokojenců a opozičníků mezi inteligenci, které si Sověty pečlivě pěstují buď samy, nebo prostřednictvím francouzské a anglické komunistické strany.

Největší chybu však dělají Sověty v tom, že aspoň theoreticky upírají dnešním státům jakoukoliv národní identitu. Používají přitom Stalinovy definice národa, která je ovšem v tomto stadiu afrického vývoje neaplikovatelná. Dotýkají se tak samé pýchy Afričanů a získávají za to zase jen nerealistické nespokojence, propagující utopistický panafricanismus. Sovětům však jde samozřejmě o něco daleko praktičtějšího: znemožnit konsolidaci stávajících států a jejich vlastní pokusy o nápravu koloniálního dědictví cestou africké solidarity a lovit pak v rozbouřených vodách podobně, jak se pokoušely v Kongu. Jakkoli pochybné mohou být sovětské teorie o Africe, sovětskou praxi v Africe nelze brát na lehkou váhu. Černá Afrika prochází svou revolucí, jak politickou tak hospodářskou. V každé revoluční situaci se srážejí různé síly. I když dnes Sověty sázejí na špatnou kartu, zítra jim nové kolo může vyjít, jestliže ti, kdo jsou dnes v Africe u moci, a jejich přátelé ve svobodném světě zklamou.

TRIBUNA, list Československého zahraničního ústavu v exilu. — Redakce: Postbus 8, Haren (Gr.) Holandsko. Administrace: P. O. Box 934, Chicago 90, U. S. A.